

GEMENSAMMA KRAV INFÖR AVTAL 2013

LOs stadgar innehåller tre former för samverkan mellan medlemsförbunden i en avtalsrörelse – gemensamma förhandlingar, samordnade förbundsförhandlingar och förbundsförhandlingar.

Med gemensamma förhandlingar avses då LOs styrelse utser förhandlingsdelegation i fråga som omfattar några eller alla medlemsförbund. Gemensamma förhandlingar är nödvändiga då det gäller frågor som är förbundsövergripande på hela det privata området som till exempel överenskommelsen med Svenskt Näringsliv om avtalsförsäkringar.

- Med gemensamma förhandlingar uppnås likvärdiga villkor på centrala områden där branschskillnader inte bör ha betydelse.
- Gemensamma förhandlingar när det gäller avtalsförsäkringar skapar stabila lösningar och sprider riskerna.
- Gemensamma förhandlingar om avtalsförsäkringarna underlättar för LO-förbunden att verka för jämlika och jämställda villkor på hela arbetsmarknaden.

Samordnade förbundsförhandlingar bygger på solidarisk samverkan och gemensamma beslut. LOs representantskap och styrelse antar en rekommendation med gemensamma krav varefter förbunden skriftligt bekräftar att de antagit rekommendationen som sin egen och därigenom bundit sig till kraven samt till att stödja varandra.

Med en gemensam solidarisk lönepolitik kan förbunden tillsammans driva krav på löneökningar med en fördelning som präglas av våra gemensamma och långsiktiga lönepolitiska mål om rättvisa, jämlikhet och jämställdhet.

Genom att i en samordning tillsammans driva de i rekommendationen gemensamma kraven kan förbunden uppnå flera fördelar:

- Genom att stödja varandra under förhandlingarna minskar risken att svagare grupper får ett sämre utfall i sina avtal – det ger rättvisare samt mer jämställda löneökningar och medför att kollektivavtalen blir accepterade. Det säkrar arbetsfreden.

- Genom en starkare normbildning om vad som är ”rätt löneökningar” i hela ekonomin minskar utrymmet för grupper att driva krav som kortsiktigt är bra för dem men på sikt till skada för alla.
- En solidarisk samordning där förbunden stödjer varandra minskar riskerna för att enskilda förbund tvingas till försämringar av kollektivavtalen. Försämringar som på sikt ”spiller över” även till andra kollektivavtalsområden.

Erfarenheterna av samordning i tidigare avtalsrörelser visar att behovet av solidarisk samverkan kvarstår. Inget förbund ska tvingas till villkorsförsämringar för att uppnå rätt löneökningar. Det finns därför skäl att ha en stark samordning som utgår från tydliga regler och precisa gemensamma krav.

De första större avtalen som sluts i en avtalsrörelse får en starkt normerande effekt på övriga avtal. LOs förbund har därför enats om en metod för en fördjupad samordning där varje förbund behåller en självständig ställning, där de första större avtalen ges en normerande verkan och där övriga förbund samtidigt får en starkare ställning. Metoden kan sammanfattas i nedanstående åtta punkter:

1. LOs råd för avtalsfrågor utarbetar ett förslag till rekommendation till förbunden med **Gemensamma krav inför Avtal 2013**.
2. LOs styrelse behandlar förslaget till rekommendation och beslutar att överlämna det till LOs representantskap.
3. LOs styrelse behandlar och fastställer samtidigt en överenskommelse mellan förbunden om **Gemensamma principer för samordningen under Avtal 2013**.
4. LOs representantskap fastställer förslaget om en rekommendation till förbunden om **Gemensamma krav inför Avtal 2013**. En rekommendation ska behandlas i samtliga förbunds respektive beslutande organ. Förbunden ska skriftligt till LO svara om rekommendationen har antagits till alla delar.
5. Förbunden behandlar och besvarar rekommendationen till förbunden med **Gemensamma krav inför Avtal 2013** till LOs styrelse.
6. Förbunden förhandlar enskilt utifrån det som fastställts i **Gemensamma krav inför Avtal 2013** och egna krav.

7. Förbunden inom samordningen är skyldiga att regelbundet informera LOs råd för avtalsfrågor om läget i förbundsförhandlingarna.
8. Förbund träffar **avtal** som LOs styrelse, efter att samråd skett med LOs råd för avtalsfrågor, bedömer vara normerande för den övriga arbetsmarknaden.
9. Förhandlingarna på övriga avtalsområden fortsätter utifrån **Gemensamma krav inför Avtal 2013** och genomförs i enlighet med överenskommelsen mellan förbunden om **Gemensamma principer för samordningen under Avtal 2013**.

Avtalsförhandlingarna om nya kollektivavtal på den svenska arbetsmarknaden under 2013 ska genomföras som samordnade förbundsförhandlingar.

Samordningen stöder våra gemensamma lönepolitiska mål om jämlikhet, jämställdhet och rättvisa. Den ökar också möjligheterna till en god reallöneutveckling för alla medlemmar, tillväxt i ekonomin och därmed en god generell välfärd för alla medborgare.

Representantskapet föreslås ge LOs styrelse i uppdrag att utarbeta ett förslag till slutlig rekommendation och sända ut den till förbunden snarast.

Rekommendation om: **Gemensamma krav inför Avtal 2013**

Rekommendationen innebär:

- att** förhandlingar om nya kollektivavtal ska genomföras som samordnade förbundsförhandlingar på grundval av nedanstående mellan förbunden gemensamt utarbetade krav baserade på en avtalsperiod omfattande tolv månader,
- att** de samordnade förhandlingarna ska genomföras i enlighet med LOs stadgar samt i enlighet med en överenskommelse mellan förbunden om **Gemensamma principer för samordning under Avtal 2013**,
- att** förbunden är eniga om att syftet med rekommendationen och kommande förhandlingar är att fortsatt verka för en solidarisk lönepolitik med höjda reallöner för löntagarna, som utgår från

principen lika lön för lika och likvärdigt arbete och jämställda löner och villkor,

- att** förbunden ska utforma sina avtalskrav inom den löneökningsram som framgår av a) till c) nedan,
- att** förbunden, som ett led i samordningen, ställer sig bakom styrelsens beslut att inleda gemensamma förhandlingar med Svenskt Näringsliv avseende krav på villkorsförändringar i avtalsförsäkringarna enligt punkt d och e),
- att** förbunden, efter att de i sina beslutande organ antagit en slutlig rekommendation, inleder förhandlingar med var och en av sina motparter om nya löneavtal enligt punkterna a) till c),
- att** förbunden, som en förutsättning för slutande av avtal, inför de regelförändringar som överenskommit enligt punkt d och e),
- att** förbunden enas om principen att de förbund som drabbas av krav på försämring av principiellt viktiga avtalsvillkor har rätt att påkalla stöd till försvar av avtalsvillkoren.

Avtalskrav:

- a. Löneökningar med minst x kronor per månad och heltidsanställd dock med ett lägsta utrymme om y procent räknat på avtalsområdets genomsnittsförtjänst**

Kommentar:

Brytpunkten mellan kronalshöjning och procentuell höjning ska sättas vid genomsnittsförtjänsten för arbetare inom industrin.

Förväntade löneökningar under avtalsperioden som kan hänföras till förhållanden på arbetsmarknaden (äkta löneglidning) inom avtalsområdet ska avräknas från kravet på löneökningar.

Förväntade löneökningar under avtalsperioden som kan hänföras till en förändrad arbetsorganisation med mer kvalificerade arbetsuppgifter (lönerevision) ska inte avräknas från kravet på löneökningar.

Parterna ska i avtalen sträva efter att ange en gemensam uppfattning om den totala förväntade löneglidningens storlek.

- b. Förhindra lönekonkurrens och säkra mer till dem som har minst**
 Kollektivavtalets ställning på arbetsmarknaden ska stärkas för att minska risken för lönekonkurrens samt säkerställa en mer rättvis fördelning. Det ska ske genom att i tillämpliga fall avtalets lägstalöner höjs med minst x kronor.
- c. Höjningar av ersättningar**
 Samtliga ersättningar i avtalen, inklusive lägsta semesterlön, höjs med ett procenttal som motsvarar löneökningarna enligt punkt a) ovan inom avtalsområdet utan eventuell avräkning för förväntad löneglidning enligt ovan.
- d. Föräldrapenningtillägg**
 Som ett led i att åstadkomma en jämställd arbetsmarknad har LOs styrelse fattat beslut om att uppta förhandlingar med Svenskt Näringsliv om en ny försäkring rörande föräldrapenningtillägg. Förhandlingarna sker som gemensamma förhandlingar enligt LOs stadgar. Föräldrapenningtillägg ska utgå till alla anställda som är föräldralediga. Detta kommer långsiktigt att medföra ett mera jämt uttag mellan könen vid föräldraledighet. (Bil.)
- e. Villkorsförändringar i avtalsförsäkringar**
 LOs styrelse har fattat beslut om vilka förbättringar som är önskvärda i avtalsförsäkringarna och som ska bli föremål för förhandlingar med Svenskt Näringsliv. Förhandlingarna sker som gemensamma förhandlingar enligt LOs stadgar och kraven omfattar villkorsförändringar rörande Avtalspension SAF-LO samt TFA. (Bil.)

LOs representantskap beslutar:

- att** fastställa den av LOs styrelse föreslagna rekommendationen till förbunden om **Gemensamma krav inför Avtal 2013**.
- att** uppdra åt LOs styrelse att komplettera rekommendationen med erforderliga belopp och procentsatser i punkterna a), och b) ovan och snarast översända den fullständiga rekommendationen till förbunden.
- att** uppdra åt LOs styrelse att noga följa utvecklingen på arbetsmarknaden samt att vid behov förändra eller komplettera dessa gemensamma krav.

att förbunden meddelar sitt beslut skriftligt till LOs styrelse senast den 5 december 2012.

Bilaga

Avtalsförsäkringarna

Föräldrapenningtillägg

Föräldrapenningtillägg ska utgå till anställda som är föräldralediga. Den som har rätt till föräldrapenning ska också vara berättigad till tillägget. Tillägget betalas under sammanlagt högst 180 dagar per födelse och per försäkrad förälder.

Föräldrapenningtillägget ska utgå med 10 procent på föräldrapenningen upp till 10 prisbasbelopp. Därutöver ska föräldrapenningtillägget vara 90 procent.

Avtalspension SAF-LO

Premieberäkning på månadsinkomst.

Premieöverföring till Avtalspension SAF-LO ska ske varje månad.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada

Slopas vållande vid arbetssjukdomar. Det innebär full ersättning vid inkomstförlust och ersättning för sveda och värk utan prövad vållande.

Ersättning enligt skadeståndsrätt, det innebär full ersättning vid inkomstförlust.

Ersättning enligt skadeståndsrätt för sveda o värk, det innebär ersättning från skadedagen för rätt till ersättning.